

ÁKOS ANDRÁS

BME VÍZI SPORTTELEPE ÉS ÜDÜLŐJE

A címben megjelölt telepre 1957-ben, első éves egyetemistaként kerültem Király Laci bácsi testnevelő tanár hívására, aki az egyetem sportklubja, a MAFC vitorlás szakosztályának edzője, és amellet sokszoros magyar vitorlás bajnok is volt a 22-es cirkáló típusú hajóosztályban.

A vízi sporttelep akkori megjelenési formája lényegesen eltért úgy belsőleg, mint külsőleg a jelenleg láthatótól. 1957-ben szélességben azonos volt a maival, de a földdel borított területe csak kb. a mai külső büféig terjedt. Onnan egy belső öblöt volt kialakítva, amelyet két szélén a vitorlások kikötésére szolgáló stégek határoltak. Déli irányban, azaz a nyílt víz felé egy több méter széles nádas határolta, és igen jól védte a belső öblöt. A nádas délkeleti szakaszában volt kivágva a vitorlások közlekedését biztosító kijárat. A sporttelep előterében kétszintes kőház állt – sokáig ez volt a bázisépületünk –, amelyben a gondnoki lakáson kívül néhány szoba, és az alagsorban vizes blokk volt. Első gondnokunk, Schrenk „néni” fiatal, de rendet követelő és betartató igazi pótmamánk volt, míg férje, Schrenk Józsi „bácsi” a kiegészítő gondnoki tevékenységen kívül elsősorban a hajóácsi, hajóépítői munkákat látta el. Nagyon jól!

Telekszomszédok: balról az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elődje, a Tervhivatal akkor még beépítetlen területe volt, míg jobbról a Balatonba ömlő patak és az azt övező elhanyagolt mocsaras felszín, azon túl pedig az Állami Operaház telke terült el, amelynek hírhedten szigorú gondnoka Stanci néni volt.

A vízi sporttelepünk előtt kétsávos közút haladt el, amelynek túlsó oldali határoló területe szőlővel volt beültetve. Maga az út élményszámba menő gyönyörű fasorral volt kétoldalt szegélyezve, de Balatonfüred település Tihany irányába terjeszkedése során a 60-as évek elején – hatalmas botrányok közepette – ezeket a fákat sajnos kivágták.

A sporttelep tulajdonjogilag 1957-ben került át a Veszprémi Vegyipari Egyetemtől az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetemhez, és ekkortól kezdődhetett meg a terület, valamint a MAFC vitorlás szakosztály fejlesztése. Ezek a fejlesztések lassan indultak be, mivel a egyetemnek igen mérsékelten voltak erre a célra fordítható pénzeszközei. A legelső években a területfejlesztés abból állt, hogy a vitorlás szakosztály tagjai fiatalos lendülettel és tenni akarással talicskát és szerszámot ragad-

tak, és számtalan hétvége egy-egy napján a szomszédos szabad területekről földet hoztak a telepre, elegyengették azt, majd füvesítettek. Ennél nehezebb önerős „beruházás” volt nagy kövek behordásával a Balatonnal határos partszakaszon védőfal építése, kialakítása. Kissé később, a 60-as évek elején jelentős változást jelentett, amikor személyes kapcsolatokat felhasználva, rendkívül jutányosan Dunaújvárosból betonból készített kocka alakú kis lakószobákat szerzett be az egyetem szálláshelyek céljára. Egy-egy ilyen házikó 4 főt tudott befogadni. Nem voltak túl praktikusak, mivel a szigetelés nélkül készült egyszerű kis létesítményekben kánikulai időszakban meg lehetett főni, de a sportolók örültek nekik, hiszen a korábbiakhoz képest mégis csak elmozdulást jelentettek az „európaisodás” irányába. Vizes helyiségeink továbbra is a kőházban voltak. A sok kis házikóval sporttelepünk egy sarkvidéki eszkimótáborra „hajazott”.

A vízi sporttelep arculatának és használati értékének jelentős megváltozását a 70-es évek eleje hozta meg. A BME mintegy 1500 fős oktatói és dolgozói állománya évről-évre ipari megbízásokra nagyon sok olyan munkát is végzett a hivatalos egyetemi feladatokon túlmenően, amelyekből szármogató pénzbevételei szármogatók az egyetemnek. Ezen pénzek fejlesztésre fordítható összegéből kezdődött meg, majd készült el az egyetem életének legjelentősebb önerős beruházása, a balatonfüredi sport- és üdülőtelep, az akkori időknek megfelelő igen színvonalas kiépítése. Az építkezést – a pénzforrások meglétéén túl – az tette lehetővé, hogy a terület kiemelten sportcélokat szolgált, az egyetemi és általában a tanuló korú magyar fiatalok vitorlásolásának lehetőségét biztosította.

Vitorlások versenye, és a mólóról figyelő közönség
(Fotó, Helytörténeti Gyűjtemény)

Két épületet emeltek, amelyek külső megjelenésükben a mai napig fennmaradtak. A háromemeletes főépületben üdülőszobák, konferencia terem, társalgó, gondnoki iroda, büfé, főzőkonyha, kazánház volt. A kis épületben elsősorban a saját és vendégsportolók szállása, továbbá hajóműhely, szertár és edzői iroda volt, valamint a vitorlás hajók fedett tárolását biztosította. Ezeken kívül a kis épületben vizes blokkokat is kiépítettek. Az épületek megépítése mellett a régi bázisépületet, a kőházat elbontották.

Természetesen az épületek létesítése mellett több járulékos feladat is megvalósult. Ezek sorában a legelső volt a belső öböl megszüntetése, a víz felőli nádas kivágása, majd a teljes terület földdel feltöltése! Az épületek megépítése és a megnövekedett területek kulturálttá tétele, füvesítése, közlekedő utak létesítése és fásítása után készült el a kikötőhely mederkotrással, külső védőgátakkal. Mintegy 70 db vitorlás hajó kikötésére alkalmasan. (A kikötési darabszámot az évek során megnövelték.)

Érdekességként megemlítem, hogy az építési engedélyben az építési hatóság kikötötte azt, hogy amennyiben a vízpart mentén sétányt fog az önkormányzat kiépíteni, úgy az egyetem tűrni köteles azt. Egyúttal a sétány megépíthetőségéhez mintegy 10 méteres földszávot rendelkezésre bocsátani köteles a vízi sporttelep teljes szélességében. Viszont a vitorlás hajók vízre bocsátásához és vízről kivételéhez sólyára volt szükség. A hatósági előírások miatt az egyetem vezetése ennek megépítésére nem akart pénzt biztosítani, a sétány megépítése esetén ezen ráfordítás biztos elvesztésének tudatában. A sólya végül úgy épült meg, hogy jelen cikk írója, akkoriban a vitorlás szakosztály vezetője, egyúttal az egyetem beruházási osztályának vezetője voltam, személyemben és hivatali beosztásommal kellett felelősséget vállalnom, hogy a sétány 20 éven belül nem épül meg, tehát ennyi időn belül a sólya beruházása nem veszik el az egyetem pénzügyi ráfordításából. (Azért lehetett 20 év a feltétel, mert az egyetem legfőbb döntéshozói ekkor már rég nyugdíjban lesznek.) Vállaltam a felelősséget! „Nyugodtan” mertem vállalni, mert eléggé látható volt, hogy egyéb fontos balatonfüredi beruházások mellett éppen sétány építésére egyhamar nem lesz pénze Balatonfüred városának. A sólya ilyen előzmények után meg is épült. (A jelzett körzetben a máig eltelt 40 év alatt sem létesült sétány.)

Jelentős pozitív változást jelentett még a patak körüli terület megszerzése. Rendezett beépítése és

bekerítése révén megoldódott az egyetemi gépkocsik parkolása.

A BME vitorlás- és üdülőtelepe kialakulásának és fejlődésének rövid ismertetése mellett szeretném felemlíteni azon balatonfüredi lakosok nevét, akik különböző időszakokban a sportteleppel kapcsolatos feladatok ellátásában, vagy a vitorlás szakosztály eredményességének előbbre vitelében, velünk szimpatizálva segítségünkre voltak tevőlegesen, és azzal, hogy Balatonfüredet megszerettették velünk: *Schrenk József* (hajóépítő, gondnok), *Schrenk Józsefné* (gondnok), *Bruckner József* és *Bruckner László* (hajóácsok), *dr. Kovács László* és *fiai* (kiemelkedő eredményességű vitorlás versenyzők), *Németh István* (a MAFC vitorlázók sokirányú szellemi és fizikai támogatója és segítőnk), *Csáky András* és *felesége* (telepvezető és gondnok), *Tóth László* (hajóács és a létesítmények karbantartója 40 évig), *Béresi Zsolt* (edző), *Deli Sándor* „Rozoga” (a hajómotorok karbantartója), *Németh Istvánné* (vitorlaszabó), *Bruckner Eta* (konyhafőnök) és *Kocsis László* (edző).

Versenyző vitorlások a Balatonon, az 1960-as években
(Képeslap, Helytörténeti Gyűjtemény)